

CODUL DE ETICĂ UNIVERSITARĂ *PROIECT*

Capitolul I. Dispoziții preliminare

Art. 1. Prezentul cod stabilește standardele de etică profesională și normele morale la care comunitatea academică din cadrul Universității Naționale de Arte din București se raportează, în conformitate cu Legea educației naționale nr. 1/2011.

Art. 2. Codul de etică universitară articulează idealurile, principiile și normele morale care ghidează activitatea membrilor comunității academice atât în contextul academic cât și în afara acestuia. Codul de etică universitară funcționează ca un contract moral între membrii comunității academice, contribuind la coeziunea acesteia, la formarea unui climat universitar bazat pe cooperare și competiție după reguli corecte și la creșterea prestigiului universității. Totodată, Codul de etică reglementează modul în care trebuie să se desfășoare relațiile dintre membrii comunității universitare și colaboratorii externi și modul de raportare a cadrelor didactice și a studenților la comunitate în ansamblul ei.

Art. 3. Prezentul Cod urmărește dezvoltarea și menținerea unui climat intelectual și moral adecvat desfășurării unor activități didactice și de cercetare competitive pe plan național și internațional. În acest sens, Codul trebuie respectat în litera și spiritul său de către toți membrii comunității academice și de către toate persoanele care contribuie, ocazional sau cu titlu permanent, la desfășurarea procesului de învățământ.

Art. 4. Personalul de cercetare-dezvoltare din cadrul universității se supune normelor de bună conduită în activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare cuprinse în Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare și Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare.

Art. 5. (1) Controlul respectării eticii la nivelul universității revine, în special, conducerii instituției, Comisiei de etică universitară și Consiliului facultății.

(2) Prevederile prezentului Cod referitoare la studenții de la ciclurile universitare de licență și master se aplică în mod corespunzător și studenților-doctoranzi.

Capitolul II. Principii etice

Art. 6. Universitatea Națională de Arte din București își propune să reprezinte principalul centru de polarizare a eforturilor artistice și intelectuale, pentru afirmarea,

consolidarea și dezvoltarea artei, învățământului și culturii naționale. În acest scop, universitatea promovează integritatea academică și respectă demnitatea fiecăruia dintre membrii săi, stabilind ca repere libertatea academică, meritul, profesionalismul și competența, colegialitatea și loialitatea.

Art. 7. (1) Libertatea academică reprezintă dreptul oricărui membru al comunității academice de a-și exprima deschis opiniile profesionale și obligația universității de a nu le cenzura decât în condițiile legii. Libertatea academică presupune inclusiv libertatea în selectarea și dezbateră subiectelor, în examinarea critică a judecăților, valorilor, normelor și practicilor sociale în spiritul onestității intelectuale și cu asumarea responsabilității pentru opiniile exprimate, dar și respectul față de libertatea celorlalți membri ai comunității universitare.

(2) Orice membru al comunității academice își poate articula în mod liber, în interiorul sau în afara mediului academic, opiniile, concepțiile și teoriile fundamentate pe competența sa profesională. Sunt încurajate abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea academică, indiferent de opiniile politice sau convingerile religioase.

(3) Libertatea academică va beneficia de protecție și în cazul în care anumite activități sunt finanțate din fonduri extrabugetare sau private.

(4) Libertatea academică nu poate fi îngrădită decât în condițiile legii. Se interzic și sancționează practicile neștiințifice, manipularea, îndoctrinarea și încălcarea dreptului oricărei persoane la libertate de gândire și de exprimare și la formare cultural-științifică sau artistică.

Art. 8. (1) Universitatea Națională de Arte din București susține și recompensează excelența științifică, artistică, profesională și pedagogică. **Recunoașterea și recompensarea meritelor academice**, personale sau colective, sunt pe deplin asigurate. Negarea sau disimularea meritelor unui membru al comunității academice de către persoana chemată să le recunoască și să le recompenseze reprezintă o încălcare a prezentului Cod și se sancționează conform prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei de etică universitară.

(2) Pentru studenți, meritul se stabilește, printre altele, în baza criteriilor de evaluare a performanțelor academice, rezultatelor obținute la concursurile profesionale, participării la expoziții, evenimente culturale sau activități de voluntariat, în conformitate cu Regulamentul privind activitatea profesională a studenților.

(3) Pentru personalul didactic și de cercetare, meritul se stabilește în funcție de calitatea activității didactice și a publicațiilor cultural-științifice personale sau colective, câștigarea de granturi de dezvoltare și cercetare, implicarea în dezvoltarea facultății, evaluarea făcută de către studenți, programul de studiu, rezolvarea problemelor studenților, atitudinea față de progresul personal implicarea în dezvoltarea cunoașterii și în democratizarea societății, prestigiul adus instituției,

(4) Pentru membrii structurilor de conducere, criteriile de stabilire a meritului se referă mai ales la managementul eficient al resurselor, menținerea unor standarde profesionale și morale ridicate, aplicarea cu rigurozitate a reglementărilor legale, a celor instituționale și a normelor etice etc.

(5) Pentru personalul didactic și de cercetare auxiliar, meritul se stabilește în funcție de gradul funcției, de complexitatea problemelor rezolvate, de calitatea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu și de respectarea termenelor de îndeplinire a acestora.

Art. 9. (1) Activitatea fiecărui membru al comunității academice se raportează la cele mai înalte standarde de **competență și profesionalism**. Universitatea inițiază programe

academice apte să contribuie semnificativ la evoluția cunoașterii, la dezvoltarea culturii și artelor românești și la formarea unor specialiști competitivi.

(2) Fiecare membru al comunității academice trebuie să își asume răspunderea pentru calitatea activității didactice și de cercetare și pentru contribuția sa în desfășurarea procesului de învățământ.

(3) Orice cadru didactic trebuie să stăpânească în detaliu disciplina pe care o predă, asigurându-se că întregul conținut al cursului este actualizat, reprezentativ și adecvat nivelului la care se situează disciplina în planul de învățământ.

(4) De asemenea, toate cadrele didactice trebuie să acorde o atenție deosebită pregătirii și susținerii cursurilor conform orarului semestrial, elaborării și asigurării materialului didactic necesar studenților, respectării programului de consultații, îndrumării activității de realizare a lucrărilor de către studenți, notării și comunicării rezultatelor evaluărilor în termenele stabilite.

(5) Dezacordurile de natură profesională dintre cadrele didactice nu trebuie să afecteze pregătirea și rezultatele studenților.

Art. 10. Reprezintă încălcări ale principiului competenței și profesionalismului:

- a) asumarea unor obligații care depășesc nivelul actual de pregătire profesională;
- b) încredințarea de cursuri, seminare sau lucrări de laborator spre a fi susținute de către persoane care nu dețin nivelul de cunoștințe adecvat;
- c) consacrarea unei părți importante din timpul alocat activității didactice unor discuții fără legătură cu tematica acestuia;
- d) nerespectarea programării examenărilor, cursurilor și oricăror alte activități didactice;
- e) neinformarea prealabilă și detaliată a studenților cu privire la obiectivele și cerințele cursului, la modalitățile și perioadele de examinare;
- f) evaluarea studenților pe alte criterii decât cele de performanță;
- g) întârzieri nejustificate în evaluarea studenților și comunicarea rezultatelor;
- h) orientarea activității de cercetare a studenților în scopul obținerii unui folos material sau personal nepatrimonial de către cadrul didactic îndrumător;
- i) condiționarea accesului la examinare sau a promovării disciplinei de cumpărarea unor lucrări sau cărți ale cadrelor didactice;
- j) uzul poziției sau abuzul de putere pentru a influența raționamentele sau conștiința unui student din motive arbitrare sau personale.

Art. 11. (1) Universitatea pretinde de la toți membrii comunității academice, precum și de la cei care nu sunt membri, dar care activează în incinta universității sau care folosesc fonduri sau bunuri ale universității în activitatea lor, să se raporteze la cele mai înalte standarde de **integritate** și astfel:

- a) să asigure siguranța, demnitatea și exercitarea liberă a drepturilor celorlalți membri ai comunității;
- b) să evite în mod eficient și transparent orice conflict de interese, actual sau potențial, concret ori aparent;
- c) să își asume răspunderea pentru conduita și activitatea lor;
- d) să recunoască contribuția efectivă a tuturor participanților la un proiect didactic sau de cercetare;
- e) să recunoască paternitatea oricărei idei, expresii, cercetări etc., indiferent dacă acestea au fost sau nu publicate, inclusiv cele aparținând studenților;
- f) să respecte destinația fondurilor publice sau private încredințate;
- g) să menționeze sursele de finanțare ale oricărui proiect de cercetare;

- h) să își îndeplinească atribuțiile de serviciu în mod transparent, asigurând accesul celor interesați – membri ai comunității academice, candidați, absolvenți, public – la toate informațiile pe care aceștia sunt îndreptățiți să le primească;
- i) să respecte cu strictețe drepturile de autor și drepturile de proprietate intelectuală ale aparținătorilor, așa cum sunt definite în Legea nr. 8/1996 și Legea nr. 206/2004;
- j) să nu introducă informații false în solicitările de granturi sau finanțare;
- k) să nu introducă informații false în dosarele de participare la concursurile pentru ocuparea posturilor didactice;
- l) să evite favoritismul în evaluare, angajare sau promovare;
- m) să nu pretindă sau să primească orice fel de favoruri în legătură cu îndeplinirea propriilor obligații;
- n) să nu creeze o aparență de favoritism față de un student în rândul celorlalți studenți;
- o) să se abțină de la orice intervenție în favoarea sau detrimentul unei persoane;
- p) să nu facă propagandă cu caracter politic sau religios în mediul universitar;
- q) să nu aducă ofense cultelor, asociațiilor sau grupărilor religioase constituite legal în România;
- r) să nu promoveze doctrine sau idei cu caracter extremist, rasist sau xenofob.

(2) Există conflict de interese ori de câte ori interesele personale sau obligațiile unui membru al comunității academice intră în conflict cu obligațiile sale față de universitate ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesare îndeplinirii acestor obligații.

(3) Persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel și nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv.

(4) De asemenea, cadrul didactic examinator care se află într-o relație din cele prevăzute la alineatul anterior cu studentul examinat va încerca, în cazul în care este posibil, să propună decanului ori directorului de departament, după caz, numirea unui alt cadru didactic care să examineze respectivul student.

(5) Personalul didactic, de cercetare și didactic auxiliar titular este în conflict de interese dacă se află în una dintre următoarele situații:

- a) participă în cadrul aceleiași comisii sau al aceleiași organ colegial de conducere, constituit conform legii, cu alte cadre didactice, de cercetare sau didactice auxiliare care au calitatea de soț, afin sau rudă până la gradul al III-lea inclusiv;
- b) interesele sale patrimoniale, ale soțului, afinilor sau rudelor sale până la gradul al III-lea inclusiv pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției;
- c) deține părți sociale sau acțiuni la societăți comerciale și aceste persoane juridice de drept privat realizează activități în domeniul educațional sau de formare continuă ori conexe domeniului învățământ;
- d) desfășoară activități ce presupun o conduită neconformă cu etica și deontologia profesională ori aduc prejudicii de imagine universității, prin propagandă de destructurare instituțională, campanii de dezinformare în mass-media ori alte activități care pot afecta realizarea misiunii instituției;
- e) este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice sau juridice cu care se află în relații cu caracter patrimonial;
- f) deține funcția de președinte al unui partid politic la nivel local sau național.

(6) În cazul existenței unui conflict de interese, personalul didactic, de cercetare sau didactic auxiliar, de conducere ori de execuție este obligat să se abțină de la rezolvarea

cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea deciziei și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct sau să informeze președintele organului colegial de conducere despre abținerea sa.

(7) Persoanele care se află într-o situație de incompatibilitate sau conflict de interese au la dispoziție zece zile de la notificarea Comisiei de etică universitară pentru a ieși din această situație. În caz contrar, acestea pot răspunde disciplinar, material sau moral pentru prejudiciile aduse universității.

(8) Persoana care se află într-un potențial conflict de interese nu poate participa la dezbaterile acestei chestiuni în organul colegial din care face parte.

(9) Nu pot candida pentru ocuparea unei funcții de conducere:

- a) persoanele care au vârsta legală de pensionare la data alegerilor;
- b) persoanele trimise în judecată pentru fapte în legătură cu serviciul sau pentru care instituția a introdus plângere penală;
- c) persoanele condamnate definitiv pentru o infracțiune săvârșită cu intenție;
- d) persoanele care au desfășurat activitate de poliție politică.

Art. 12. Membrii comunității academice trebuie să aibă o conduită morală ireproșabilă și să ia toate măsurile pentru a evita orice conflict de altă natură decât profesională. Astfel, în spațiul academic sunt interzise:

- a) distrugerea, incendierea, degradarea, vandalizarea, aducerea în stare de neîntrebuințare, efectuarea unor lucrări fără autorizații sau orice alte modificări neautorizate aduse bunurilor universității;
- b) consumul sau aflarea sub influența unor substanțe psihotrope sau alcoolului;
- c) organizarea de pariuri sau jocuri de noroc;
- d) hărțuirea sexuală;
- e) deținerea de materiale pornografice;
- f) atacurile personale sau calomniatoare, folosirea violenței fizice sau psihice;
- g) instigarea celorlalți membri ai comunității universitare la încălcarea dispozițiilor prezentului Cod, ale legii sau ale celorlalte regulamente universitare, precum și tolerarea unui astfel de comportament al studenților din partea cadrelor didactice;
- h) abuzul de autoritate;
- i) atitudinea neonestă sau duplicitară, în special în relația cu ceilalți membri ai comunității academice;
- j) discriminarea pe criterii de vârstă, sex, religie, rasă, naționalitate, cetățenie, origine socială, orientare sexuală, statut matrimonial, apartenență politică, apartenență la organizații legal constituite ori cu activitate conformă cu legislația europeană sau națională în vigoare, handicap, caracteristici genetice sau orice condiție medicală specială, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală.

Art. 13. (1) Apartenența la comunitatea academică presupune colaborarea membrilor acesteia, în spiritul **colegialității** și respectului reciproc, ceea ce implică:

- a) politețe, altruism, solidaritate, solicitudine, promptitudine și amabilitate față de membrii comunității academice și personalul universității;
- b) curtoazie și respect datorate fiecărui membru al comunității academice. Încălcarea acestei obligații de către o persoană nu conferă în nici un caz dreptul celui lezat de a adopta o conduită similară;
- c) obligația de asistență între membrii comunității academice, materializată în suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea didactică, cooperarea cu bună-credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane;
- d) respectarea mutuală a diferențelor de ordin lingvistic, religios și social între membrii

- comunității academice;
  - e) înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale.
- (2) Constituie încălcări ale principiului colegialității:
- a) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor, metodei sau conținutului predării ori a rezultatelor cercetărilor unui alt membru al comunității;
  - b) formularea unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a altor aspecte ce țin de viața privată a altui membru al comunității academice;
  - c) injuria, ofensa, calomnia, defăimarea produse în spațiul public cu privire la un membru al comunității academice;
  - d) sfătuirea studenților să nu urmeze un anumit curs;
  - e) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui alt membru al comunității universitare;
  - f) utilizarea și dezvăluirea în activitatea didactică sau de cercetare a informațiilor transmise cu titlu confidențial de un alt coleg (inclusiv date personale).

Art. 14. (1) Loialitatea față de universitate presupune obligația fiecărui membru al comunității academice de a acționa în interesul universității, de a-i susține obiectivele, strategiile și politicile, în scopul realizării misiunii și creșterii competitivității acesteia.

(2) Reprezintă încălcări ale obligației de loialitate:

- a) desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către universitate;
- b) desfășurarea, în alte universități sau instituții, a unor activități didactice sau de cercetare care le concurează pe cele organizate de către universitate;
- c) sfătuirea în cadrul activităților didactice a studenților să abandoneze cursurile universității în favoarea unei alte instituții de învățământ;
- d) angajarea în afara universității în activități care afectează în mod semnificativ timpul consacrat obligațiilor didactice și de cercetare față de universitate;
- e) fapte sau declarații menite să discrediteze universitatea sau să afecteze în mod grav imaginea și prestigiul acesteia;
- f) folosirea în mod abuziv a însemnelor universității;
- g) falsificarea semnăturii unui alt membru al comunității academice;
- h) distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale universității sau utilizarea acestora în scopuri ilicite;
- i) defăimarea universității sau a comunității academice.

Capitolul III. Onestitate intelectuală și integritate academică

Art. 15. (1) Universitatea Națională de Arte din București aderă necondiționat la principiile respectării depline a proprietății intelectuale și asigurării integrității academice, făcând din promovarea lor un element central al activității proprii și al politicii de dezvoltare instituțională.

(2) Respectarea proprietății intelectuale și a drepturilor de autor este o obligație profesională fermă a tuturor membrilor comunității academice. Încălcarea dovedită a acestei obligații reprezintă o abatere gravă care va fi sancționată sever, cu pedepse ce pot merge pînă la exmatriculare sau desfacerea contractului de muncă.

Art. 16. (1) Proprietatea intelectuală include invențiile, inovațiile și drepturile de

autor pentru diferite categorii de lucrări, cu caracter artistic sau științific, de cercetare, pedagogic sau didactic.

(2) Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra altor opere de creație intelectuală este recunoscut și garantat în condițiile prezentei legi. Acest drept este legat de persoana autorului și comportă atribute de ordin moral și patrimonial. Opera de creație intelectuală este recunoscută și protejată, independent de aducerea la cunoștința publică, prin simplul fapt al realizării ei, chiar în formă nefinalizată.

(3) Membrii comunității academice au obligația să respecte dreptul la calitatea de autor al operei pe care o utilizează în realizarea oricărei lucrări de creație intelectuală prin citarea corectă sau indicarea sursei de documentare;

(4) Îndrumătorii lucrărilor de licență, de disertație și de doctorat răspund în solidar cu studenții pentru originalitatea conținutului acestora.

Art. 17. (1) Încălcarea proprietății intelectuale, respectiv a drepturilor de autor se concretizează inclusiv prin:

- a) copierea sau parafrizarea necreatoare a unui text preexistent fără specificarea autorului;
- b) citarea neatribuită a unor idei, argumente, date sau rezultate într-o manieră care lasă impresia că acestea ar aparține celui care citează;
- c) prezentarea publică de către cineva a unor idei, rezultate de cercetare, ipoteze, date, reprezentări (vizuale sau auditive), formule, algoritmi, demonstrații sau secvențe de program ale altor autori ca fiind proprii;
- d) însușirea contribuțiilor intelectuale (traduceri, sistematizări, tabele, figuri etc.) ale altor autori și prezentarea lor publică, fără menționarea explicită a surselor acestor contribuții.
- e) comercializarea de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență, de disertație sau de doctorat și a altor lucrări;
- f) plagiat;
- g) falsificarea sau interpretarea intenționat eronată a rezultatelor cercetărilor, indiferent de scop;
- h) încredințarea de către orice autor a produselor științifice publicate către o altă persoană spre a fi republicate sub alt nume decât cel al autorului sau autorilor primari;
- i) însușirea fără drept a calității de autor al unei opere de creație;
- j) substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate;
- k) autocitarea abuzivă;
- l) denaturarea conținutului științific al studiilor, cercetărilor sau cursurilor universitare;
- m) fabricarea rezultatelor cercetărilor.

(2) Cel care reproduce materialele trebuie să precizeze explicit cui aparține paternitatea acestora (sau, cel puțin, să precizeze că aceasta nu îi aparține), astfel încât să fie evitată orice confuzie și orice atribuire nelegitimă a paternității și a creativității.

(3) Lezarea proprietății intelectuale sau a integrității academice se produce și atunci când o prestație intelectuală (text scris sau vorbit, material audio sau video etc.) creează o confuzie cu privire la proprietatea intelectuală, confuzie ce persistă și după parcurgerea întregii prestații (a întregului text sau material) astfel că publicul (cititorii, auditorii, spectatorii etc.) nu poate, în final, atribui corect paternitatea operei.

(4) Ignoranța cu privire la criteriile de corectitudine și la normele de bună practică nu poate constitui o scuză pentru încălcarea acestora și cu atât mai puțin pentru lezarea

drepturilor de proprietate intelectuală.

Art. 18. (1) Constituie plagiat însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, rezultatelor științifice, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, precum și preluarea integrală sau parțială a unui material realizat de un alt autor, fără a se indica sursa și prezentat drept creație personală.

(2) O acuzație de plagiat, pentru a fi validă, trebuie însoțită de dovada clară a plagierii, prin indicarea textului sau textelor din care se presupune că s-a plagiat și a depunerii întregii documentații asupra lucrării ce urmează a fi analizată.

(3) Studenții nu au libertatea de a-și reproduce propriile lucrări în vederea susținerii unor examinări diferite la materii creditate separat.

(4) Fraudarea examinărilor se sancționează conform prevederilor Regulamentului privind activitatea profesională a studenților.

Art. 19. Erorile accidentale și ne semnificative care contravin dispozițiilor prezentului capitol nu se sancționează.

Capitolul IV. Dispoziții finale

Art. 20. Sancțiunile care intervin în cazul încălcării prezentului Cod și procedura în fața Comisiei de etică universitară a Universității Naționale de Arte din București sunt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică universitară, aprobat de Senatul universitar.

Art. 21. Prezentul Cod intră în vigoare la data aprobării sale în Senatul universitar. Odată cu intrarea în vigoare, orice dispoziții contrare se abrogă.

Art. 22. Aprobat în ședința Senatului din data de _____, prin hotărârea cu numărul ____.

RECTOR,

prof. univ. dr. Cătălin Bălescu